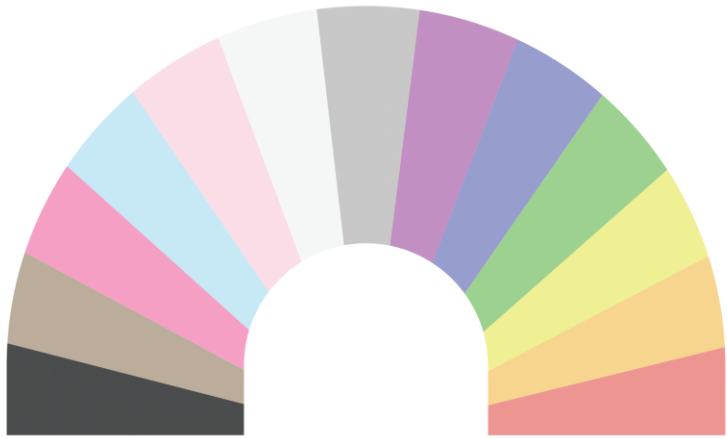

Suuntautumis-, sukupuoli-, ihmissuhde- ja seksioletuksista vapaa nuorten vastaanotto: Miten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja -enemmistöt taustasta riippumatta saavat tilaa olla oma itsensä

Mikko Ala-Kapee, Sinuiksi ry
Sinuiksi ry:n toiminnanjohtaja, YTM
Seksuaaliterapeutti

SINUIKSI RY

Sinuiksi-palvelu

Valtakunnallisesti:

- Etävastaanotto
- Anonyymi kysymyskanava
- Sinuiksi-chatit

Paikallisesti:

- Vertaisryhmiä (15 eri)
- Turvapaikanhakijoiden ja oleskeluluvan saaneiden erityistuki (Migri/Sarvis)
- Transnuorten hoitopolku
- Tampereen nuorisoneuvola (Sepäse) ja yläkoulut
- Muu erityisyksilötyö (lastensuojelu, turvatalo yms)

Lähdeteos sensitiiviseen kohtaamiseen:

- Sassi Pihla ja Jussi Nissinen: Sukupuoli-identiteetti ja seksuaalinen suuntautuminen. Ilmestyy myöhemmin tänä vuonna teoksessa **Seksuaalilääketiede (Duodecim 2020)**

.....

Lyhennelmä: THL:n blogi (2022): **Näillä ohjeilla kohtaat yhdenvertaisesti ja sensitiivisesti**

<https://blogi.thl.fi/sote-ammattilainen-nailla-ohjeilla-onnistut-kohtaamaan-palvelunkayttajat-yhdenvertaisesti-ja-sensitiivisesti/>

Mistä nuori tietää että
vastaanottosi on turvallinen
tila, jossa sinä osaat kohdata
hänet luontevasti ilman
ennakkoluuloja/oletuksia
riippumatta mistään tekijästä?

Yhdenvertaisuus- sitoumus

Olet tervetullut juuri itsenäsi
- sellaisena kuin olet!

Näissä tiloissa noudatetaan Suomessa voimassaolevia yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakeja.

Ne on säädetty takaamaan jokaisen turvallisuus ja koskemattomuus riippumatta syntyperästä, etnisestä taustasta, iästä, sukupuoli-identiteetistä, sukupuolen ilmaisusta, terveydentilasta tai sairaudesta; poliittisesta, uskonnollisesta tai kulttuurisesta taustasta; kansalaisuudesta, elämäntavasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, vammaisuudesta, kielestä, perhemuodosta, sosiaalisesta tai taloudellisesta asemasta tai muusta tekijästä.

Minkäänlainen henkilöön kohdistuva kiusaaminen ei ole sallittua ja kaikkeen syrjintään puututaan aina. Kohdatessasi syrjintää tai nähdessäsi, että jotakuta kiusataan, ole yhteydessä vastuuhenkilöömme:

leimälatte 22

Sukupuoli-identiteetti

Esim. (cis-/trans)nainen, -mies, muunsukupuolinen,
sukupuoleton, intersukupuolinen, transvestiitti
Sukupuolienemmistöt ja -vähemmistöt

(tasa-arvolaki)

Seksuaalinen suuntautuminen:

Esim. aseksuaali, hetero, homo/lesbo, bi, pan
seksuaalienemmistö ja -vähemmistö

(yhdenvertaisuuslaki)

Seksuaalioikeudet

mm. suostumuksellisuus, turvataidot, nautinto,
preferenssit, fetissit, seksi toimintana

Huomioita:

- THL:n kouluterveyskyselyn (2021) mukaan n. 18 % pohtii seksuaalista suuntautumistaan (14%) ja sukupuoli-identiteettiään (4%)
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien hyödyntäminen osana itsemäärittelyn kunnioittamista, osallisuutta ja syrjinnän ennaltaehkäisyä
- Syrjinnän ennaltaehkäisy vähentää **vähemmistöstressiä**
- **Turvallisemman tilan** käytänteet käyttöön (THL)
- Tavoitteena suuntautumis-, sukupuoli-, ihmissuhde- ja seksioletuksista vapaa nuorten vastaanotto
- Valtavirtaistaminen purkaa kapin tarvetta, häpeää, vahvistaa itsetuntoa ja antaa luvan pohtia omaa identiteettiä rauhassa (kasvurauha)

Esimerkkejä:

- Sosiaalisen identiteetin suhde anatomiaan seksuaaliterveydessä (esim. vulvalliset, penikselliset)
- Muunsukupuolisen nuoren tiedostava kohtaaminen
- Kaikki eivät ole seksuaalisia tai kaipaa ihmissuhteita (aromanttiset ja aseksuaaliset ihmiset)
- Seksitavat: luontevaa puhetta mm. vagina- ja anaaliyhdyntästä ja suuseksistä
- Seksitautien ehkäisyssä mukana **suuseksisuoja** (tasa-arvokysymys)
- Ihmissuhdemuodot: Sinkkuus, satunnais-, pari-, monisuhteet, ihmissuhdeanarkia
- Transtaustaisten poikien ja -miesten ehkäisypillerin käyttö
- Hepatiitti A- ja B -yhdistelmärokote
- Prep: hiviä ennaltaehkäisevä lääkitys
- Apinarokko

Sepäse-esimerkki

